

RONDOM DEN SPAR

Door A. L. VAN HULZEN

*Dat zich de hemelen verblijden;
Verheugd zij d' aard' aan alle zijden;
Verheugd de volheid van de zee.
Het veld spring' op met al het vee
En 't woud moet juichend God belijden.*
PSALM 96 VERS 8.

EEN ONBEKEND DICHTER UIT DE MIDDELEEUWEN zong eens een simpel liedje over het Kerstgebeuren, waarin we de moedermaagd zien, haar Kind badend in primitief kuipje en het Kind: pletterend „metter hant, dattet water uten bekken spranc.” En dan volgen de slotregels:

„Die os ende ook dat eselkijn
Die aanbeden dat soete kindekijn.”

In dit gedichtje is het alles zoo sober als het maar zijn kan. Zoo sober als het hoort bij de kribbe.

Een moeder wascht haar baby en het kind plast met de kleine handjes in het water.

Hier is het menschenlijke.

Het beteekent, dat Gods Zoon menschenzoon werd, Die zich wilde laten opvoeden, laten wasschen door een vrouw.

Maar in die slotregels is de ontroering. De diepste gedachte.

Hier betreft de dichter de dieren in de Kerstgeschiedenis. De natuur; de schepping. Zooals de oude zanger van Israël de blijdschap aanvoelde van de zee; de belijdenis beluisterde van het woud; het vee zag huppelen voor 't aangezicht des Heeren.

Een andere Middeleeuwer zong van het Kind in de kribbe, „ghewonden in armen doeken;” de voetjes bloot — en ook hij ziet os en ezel, die niet eten willen, nu ze de armoe van hun Schepper zien.

„Doe Jesus in der cribben lach,
Doe lieten si haar eten.”

Het Kerstfeest en de natuur.

Kunnen we ook aan Gods schepping denken bij de kribbe? Kunnen we het Kind vinden ook in Zijn verhouding tot de natuur?

Ja, we kunnen . . . de ster, die zij in het Oosten gezien hebben, gaat ons voor.

Kerstfeest — Zonnefeest!

De Zon der gerechtigheid is opgegaan.

En Maleachi's beeldspraak is even stout als schoon, wanneer de profeet dezen Zonsopgang vergelijkt met het opwieken van een vogel van onder de kim; van een vogel met breede vlucht: „en er zal genezing zijn onder zijn vleugelen.”

Jezus' komst zal de gansche aarde worden een verheuging. Zooals de schapen der Bethlehemitische herders mede verheerlijkt stonden op hun wei, in het licht van de heerlijkheid des Heeren.

En daarom spreekt mij de natuur een tale: wat God geschapen heeft, zingt mij zijn Kerstlied.

De oude Germanen vierden in het Heidensche tijdperk het Midwinterfeest. Het geboortefeest van de nieuwe zon. Want het korten der dagen was gedaan: de allerkortste was voorbij. Al hing nog grijze winterlucht boven de velden, al reikte nog morgennevel aan avonduister, de zon was teruggekeerd en zou straks weer zegenen met koesterend licht. Dertien dagen lang zou men feesten ter eere van Wodan, den god der vrucht-

baarheid, van den avond van den 24sten December af tot den avond van den 6den Januari toe. Dat was het Joelfeest — het natuurfeest — het lichtfeest. Men blies den Midwinterhoorn ter aankondiging der blijde dagen — en het geluid verjoeg de booze geesten, die nu geen schade meer konden toebrengen aan het sluisrend graan.

Als na eenige eeuwen het Christendom Germanië verlicht en de donkere nacht wijkt, waarin de bange stammen gezocht hebben, zooals arme menschen zoeken kunnen, naar den levensvrede, dan verliest het Joelfeest zijn zin, maar de zegen van Bethlehem wijdt het tot Kerstfeest.

En het blijft Zonnefeest: het Licht der wereld is opgegaan en „die in Hem gelooft, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben.”

En waarom zal ons nu de natuur niet spreken van Hem, Die kwam om aarde en hemel te verzoenen!

En waarom zullen we de schatten der cultuur niet dragen naar Bethlehem, om ze eerbiedig neer te leggen bij de kribbe!

Nee — Kerstfeest is geen wintertje — geen kerkje in de sneeuw — geen winkelfeest, waarin lichtreclame lokt — het beteekent meer dan het dragen van hulsttakken met roode bessen en het ontsteken van kaarsjes aan een spar. Het is wat anders dan een uitstalling van een kribje met een lief popje met de entourage van herdertjes en koninkjes er bij.

Dit alles maakt de laatste Decemberdagen van het jaar niet tot Kerstfeest, evenmin als eens de „tableaux vivants” der Middeleeuwsche kerk de echte Kerststemming brachten, evenmin als de opvoering der oude mysteriespelen met hun eerwaarde historische figuren en symbolen het Kerstwonder benaderden.

Kerstfeest is meer dan een devote houding bij de kribbe.

Christus droeg Zijn kruis van Bethlehem naar Golgotha en heeft de boeien van den dood verbroken in het graf. Hij is opgevaren ten hemel en verhoogd aan Gods rechterhand — is de Koning, Wien alle macht gegeven is in den hemel en op de aarde — en vraagt gehoorzaamheid aan Zijn scepter op elk terrein van het leven.

Kerstfeest is evangeliefeest. Maar dit evangelie belooft alleen aan de gebondenen vrijheid en aan de blinden het licht; aan hen, die de geboeide handen opheffen tot den Redder en met de doode oogen zoeken naar den Heelmeester.

De Zoon des Menschen is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren is.

En nu is mij de Kerstspar symbool van de liefde Gods.

Zooals hij daar staat in zijn naaktheid aan den boschrand. Meer nog zóó, dan wanneer hij pronkt met zilverig sieraad, de takken gebogen door de geschenken. Want ik zie hem hier in zijn armoe boven de koude aarde.

De sneeuw is opgehoopt aan zijn voet en plekt aan zijn stam en doet nog meer dan anders zijn takken de aarde zoeken.

Het is de zoekende spar, die mij beeld is van de zoekende liefde.

„Van boven moet het alles komen,” neuriet zacht in mij een schoolversje en de sparretakken spreken daar van. Hun richting is van den hemel naar de aarde. Dat is de richting, die de Zegen neemt, wanneer hij de menschen verrijkt met „'t goed, dat nimmermeer vergaat.”

En zóó wil ik het alles zien: de hulst met haar groen

Naar een tekening van H. C. Spruit

en haar rood: symbool van het nieuwe leven, van de levenszon, die met haar gloed dit nieuwe leven wekt.

De mistletoe met haar witte „appeltjes,” die lichtend afsteken tegen den donkeren stam.

Zelfs het roode licht, dat onze straten fantastisch beschijnt.

Wij beleven een crisis in de geschiedenis onzer

eeuw. De donkere dagen zijn beeld van het leven.

Waar is het licht?

De zorg sluipt door onze straten in zwart gewaad en laat den klopper vallen op menige deur.

Waar is de zegen?

Daar blaast de Midwinterhoorn zijn roep tot het feest.

In de kathedraal zingt het orgel zijn Gloria in Excelsis!

Crisis. Tòch vrede op aarde!

Crisis. En . . . in de menschen een welbehagen!!

VLINDERVERVALSCHING

HET HEEFT ONS DIKWILS VERBAASD, dat er menschen gevonden worden, die niet aan den Schepper aller dingen gelooven, terwijl toch de geheele natuur om ons heen van Zijn wonderen getuigt.

De wetenschap schrijdt steeds verder en toch, hoe meer ze ons onthult, des te sterker moet het besef worden van eigen nietigheid tegenover het groote en ontzagwekkende, dat God dag aan dag aan ons verricht.

Het kleinste insect, het simpelste bloempje — het is alles even wonderbaar, zooals het zich aan ons voordoet. En des te pijnlijker treft de geest van materialisme, die dit alles langs zich heen laat gaan en dikwijls nog Gods wonderen misbruikt, om er eenig aardsch gewin uit te putten.

Zoo vinden we in een artikel van een Fransch journalist een uitvoerig relaas van een nieuwe industrie, welke zich in Parijs gaat ontwikkelen: het vervalschen van vlinders, om voor verzamelaars zeldzame exemplaren aan de markt te brengen, die dan — het gaat al net als met postzegels, maar voor ons gevoel is dit veel ernstiger — een hoogen prijs moeten opbrengen!

Het „materiaal” voor de nieuwe industrie wordt

geleverd door gewone koolwitjes, nachtuiltes en wat niet al, kortom, exemplaren, die in groote menigte voorkomen.

Eerst worden de vlinderlichamen van de vleugels ontdaan, en wordt voor de zeldzame exemplaren een bijpassende romp gezocht. Dan gaat men de vleugels vervaardigen, die voor groote vlinders uit kleine stukken worden opgebouwd. Met behulp van den microscoop wordt nauwkeurig zorg gedragen, dat aartje voor aartje aan elkaar past en met doorzichtige kleefstof worden de stukjes gelijmd. Vervolgens wordt op het vleugeldek de fijne teekening aangebracht, waarbij metaalverf de bijzondere glans verschaft. Dan worden de vleugels aan den romp bevestigd, de vlinder wordt eenigen tijd in een gesloten bak ondergebracht, om door toevoeging van waterdamp aan het lichaam weer eenige soepelheid te geven. Nadat tenslotte een wetenschappelijk man door vergelijking met origineelen nog eens nauwkeurig heeft nagegaan, of de arbeiders hun werk goed hebben verricht, worden ze op de gewone wijs opgeprikt en naar de winkels verzonden.

Arme verzamelaars, ongelukkig menschedom, door wie Gods gaven zoo misbruikt worden.

J. CL.

VREDE OP AARDE . . . .

DOOR
JO KALMIJN-SPIERENBURG

DEN GEHEELEN TRIESTEN KERSTDAG, terwijl de stage sneeuw ononderbroken tritselde langs de kleine, groenige ruitjes van de boerderij, had de oude boerin het naderen van den avondlijken kerkgang gevoeld als een doffe beklemming.

Andere jaren was deze kerkgang een vreugdevol gebeurtenis geweest, een feestelijke, een blijde opgang om de geboorte vieren van den Heiland.

Andere jaren...

Dan had ze gezeten op haar eigen plaats, vooraan in het schip van de kerk, rustig en waardig in haar stemmige, donkere, boersche dracht, de ruw gewerkte handen devoot om het zwaar leeren kerkboek, met de gouden, opgewreven klampen, het geheven gezicht verstild in blijde aandacht onder de witvleugelige boerinnenkap.

Andere jaren...

Maar toen was daar nog niet die donkere schaduw geschoven over haar stil, ingetogen leven.

Toen was daar nog geen schande, die je dwong de oogen schuw neer te slaan voor de bezeerende nieuwsgierigheid van de menschen.

Vorig jaar had het haar al wel bedroefd, dat het maar niet weer in orde komen kon tusschen den boer en zijn dochter, zijn eenige, zijn Geertje.

Dat de boer maar stijfkoppig dien „hongerigen slokop,” waarmee het bedeesde, meegaande Geertje tot zijn

verbazing tegen zijn uitdrukkelijk verbod getrouwd was, niet erkennen wou als schoonzoon.

Verleden jaar was het al wel een grief, dat de boerin niet anders dan heimelijk het meisje kon opzoeken om haar iets toe te stoppen uit eigen overvloed.

Een grief, dat ze behoedzaam als een dief achterom slippen moest met een maaltje prinsesseboontjes of een mandje winterjannen onder den boezelaar, vol vrees door den boer te worden gezien.

Maar dat was nog niets geweest vergeleken bij dit.

Daarvoor had ze nooit de oogen neer behoeven te slaan. Handelde ze al achterbaks, dan deed ze dit te goeder trouw en alleen om den driftigen boer ergernis te besparen.

Dan deed ze dat uit liefde...

't Was toch haar eigen meidje, háár Geertje. Kon ze die uit haar hart verjagen, omdat ze nu eenmaal zinnigheid gehad had in een man, die niet rinkelen kon met een volle beurs?

En was Govert geen fiksche jonge kerel, die de handen wel uit de mouwen wou steken en die alles aanpakte wat hij maar krijgen kon om het hoofd boven water te houden?

Kon hij het helpen, dat het hem niet voor den wind ging?

Neen, dat was niets geweest vergeleken bij dit, bij de schande...